

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 24 • Perjantaina 17. joulukuuta 2010

61. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 23 %)

*"Hanki maassa, kuura puussa.
taivas hohtaa illan suussa.
Päällä tähti tuikkivainen.
Alla oksa huojuvainen"*

Immi Hellen

Toivotamme kaikille lukijoillemme ja yhteistyökumppaneillemme

*Hyvää ja Rauhallista Joulua
sekä
Onnellista Uutta Vuotta
2011*

Kurkijoki-Säätio

Kurkijokelainen

Tässä lehdessä mm.

**Se oli erikoisella tavalla
hervittävän kaunistas. 5**

- monipuolinen musikin ammattilainen Ilona
Korhonen valottaa aivan uudesta näkökulmasta
ensikertalaisen kotiseutumatkiaan tuntemuksia

Joulutervehdykset s. 6-7

- kurkijokelaisten ja hiitolaisten joulutervehdyksiä
ympäri Suomea, tapaa tuttuja näin lehden välityksellä.

Pikkujouluista saatols. 9

- Akun tarinointia hauskaa pikkujouluisesta
saattomatkaista sodan jälkeen.

**Rummunsuolta Kurikkaan;
Artturi Hämäläisen tarina s. 10**

- Kurkijokelaisen persoonallisuuden elämäntarina
Juhani Keski-Säntin kokoamana ja toimittamana
mielenkiintoisena kertomuksena.

**Toimitus on
avoinna joulun
aikaan seuraavasti:
tiistaina 21.12.
klo 9-14
tiistaina 28.12.
klo 9-14**

**Toimitus on lomalla
20.12.-31.12.,
paitsi em. päivinä.**

**Kurkijokelainen ilmestyy
vuonna 2011 24 kertaa.
Vuoden ensimmäinen
lehti ilmestyy 14.1.2011 ja
seuraava 28.1.**

**Toimituksen aukioloajat
muuttuvat 2011 alusta!
Toimitus on avoinna tiistaisin
ja torstaisin klo 9-14, paitsi
Loppiaisena 6.1.**

17.12.2010

Hiljaa jouluun

- Ole hiljaa, on useimmille meistä tuttu kehoitus lapsuudesta. Miten vaikeaa se välillä olikaan!

Hiljaa, hiljentyminen, hiljaisuus; sanoja jotka ilmaisevat eri tavoin samantyylistä asiaa. Viime aikoina tutuiksi ovat tulleet myös englanninkieliset slow-alkuiset sanat, niillä kehoitetaan tekemään hiljaa ja hitaasti eri asioita; liik-kumaan valmistamaan ruokaa, työskentelemään.

Mikä on sinun jouluhiljentymisesi? Hetki jouluhartaudessa seimen lapsen äärellä, kynttilän sytytys omaisen haudalle talvisella hautausmaalla. Tuijottaminen kynttilänliekkiin ja liekin leikkiin kotona, tarpominen lumisessa metsässä hiljaisuutta kuunnellen. Vai ammennatko hiljaisuutta muistojen maljasta, menneistä hetkistä ja jouluista.

*”Jouluyön hiljaisuus
Loistaa kujalle tähdestä valo.
Siinä se juhlatuus
Pieni teko ja ajatus jalo.”*

Hiljentymistä ja hiljaisuutta on monenlaista. Joilekin hiljaisuus huutaa tyhjyyttä ja yksinäisyyttä, toista häiritsevät kaukaakin kuuluvat liikenteen äänet, jotka rikkovat luonnon hiljaisuuden.

Luontohan ei tosin koskaan ole hiljainen, mutta siellä hiljentyessäni olen kuullut männyn käpyjen aukeavan keväturingossa, jäätyvän joen helinän, myyrän tassujen äänet ja lumihiihtaleiden putoamisen jäätyneelle oksalle.

Hiljennytä sitten missä tahansa, nauti siitä, iloitse siitä ja anna sen vallata koko olemuksesi. Voit löytää uutta!

Hyviä hiljentymisen hetkiä joulusi toivottaa

Helena Sulavuori

Kuolleita

Rakkaamme

Aili Ellen Louhi

o.s. Pajari

* 17.10.1925 Kurkijoella
† 7.11.2010 Vaasassa

Syvästi kaivaten
Jaakko
Ulla ja Bjarne
sisarukset perheineen
Chérie

*Mitä on nää tuoksut mun ympärilläin?
Mitä on tämä hiljaisuus?
Mitä tietävi rauha mun sydämessäin,
tää suuri ja outo ja uus?
Minä kuulen, kuink' kukkasat kasvavat
ja metsässä puhuvat puut.
Minä laulen, nyt kypsyvät unelmat
ja toivot ja tou'ot muut.*

*Kaikk' on niin hiljaa mun ympärilläin,
kaikk' on niin hellää ja hyvää.
Kukat suuret mun aukeavat sydämessäin
ja tuoksuvat rauhaa syvää.
Eino Leino*

Siunaus toimitettu Ailin toivomuksesta hiljaisuudessa lähimpien läsnäollessa. Lämmin kiitos osanotosta.
Kiitämme rakkaamme hyvästä hoidosta VKS:n osastojen EP:n ja Onk. 2:n ja Vaasan sairaalan os. 4:n henkilökunta.

Rakkaamme

Helli Mirjam MARKKULA

* 26.5.1916 Kurkijoki
† 12.11.2010 Loimaa

Ikävöiden
Raili ja Reijo
Mia
Kati, Paul, Julia ja Leo
Pentti
Teemu
Jukka ja Taina
Pekka
Lauri
Arttu
Muut sukulaiset ja ystävät

*Onnellinen hän,
joka päänsä painaa
iankaikkisen Isän syyliin
Aleksis Kivi*

Siunattu läheisten saattamana. Kiitos Mariakodin henkilökunnalle Mirjamin hyvästä hoidosta. Lämmin kiitos osanotosta.

Rakas äiti, mummo ja isomummo

Kerttu Tillonen

o.s. Veijalainen

* 13.9.1927 Kurkijoki
† 24.11.2010 Polvijärvi
Äidinrakkaudesta kiitollisina
lapset
lastenlapset
lastenlastenlapset

Kiitollisina kaivaten
Aili-sisko
sukulaiset ja ystävät.

*”Jälkeen pitkän taipaleen
vielä yhden matkan teen
kohti suurta salaisuutta,
kohti isänmaata uutta.
Kirkkaudessa kodin sen
kohtaan kasvot rakkaiden.”*
Anna-Mari Kaskinen

Siunaus toimitettu Polvijärvellä 18.12. läheisten ja ystävien läsnä ollessa. Lämmin kiitos osanotosta.

Osanottokiitoksia

Kiitämme lämpimästi teitä kaikkia, jotka monin eri tavoin olette hoitaneet

Risto Hartikkaa

sekä teitä, jotka olette kunnioittaneet hänen muistoaan ja ottaneet osaa suruumme.

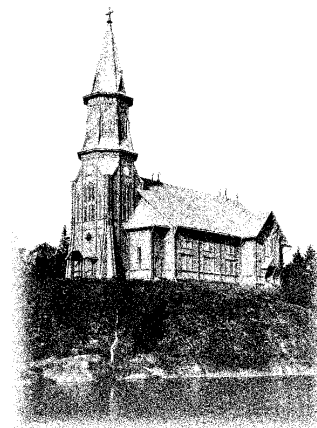
Sirkka ja lapset perheineen

Hartaus sunnuntaille
19.12.2010

4. adventtisunnuntai

Todellinen joulu

Neljännän adventin evankeliumiteksti puhuu Marian ja Joosefin välisestä parisuhdeongelmasta. Luottamus on särkynyt ja yhteinen elämä näyttää olevan mahdotonta. Toiveet ja unelmat ovat murskana. Joosef ei enää tiedä muuta tietä. Hänen on jätettävä Maria, jotta oma elämä voisi pelastua.

Mielenkiintoinen kertomus näin joulun alla. Ehkä se on kuitenkin tarpeen, jotta ymmärtäisimme jotain todellista joulun salaisuudesta. Jeesus ei synny ristiriidattomaan ja kiiltokuvamaiseen kotiin, vaan keskelle arjen ongelmia ja ahdistustakin. Joulua ei jokaisessa kodissakaan valmistella iloisin odotuksin. On epähuuiloa, petettyä luottamusta, särkyneitä toiveita ja toteutumattomia unelmia.

Joululla ja kiiltokuvamaisemalla ei olekaan tekemistä todellisessa elämässä. Joulun valo loistaa aina pimeyttä vasten. Joulunakaan ei tarvitse olla kukaan muu kuin todella on. Jumala on tulossa sinne, missä häntä tarvitaan. Hän syntyy keskelle ihmisten ja ihmissuhteiden koukeroita, pettymystä ja ristiriitojakin.

Joosefin ja Marian kertomuksessa käy hyvin. Joosef näkee unessa enkelin, joka pyytää Joosefia jäämään. Lastaan odottava Maria tarvitsee tuekseen kaiken turvan ja rakkauden. Sen hän myös saa. Kaikkien elämässä ja parisuhteissa ei kuitenkaan ole onnellista loppua. Mutta joulu ei kysy onnea tai onnettomuutta. Se kertoo Jumalasta, joka syntyy maailmaan. Hän syntyy sinnekin, missä häntä ei osata odottaa tai nähdä. Hän on kaikkien yhteinen Vapahtaja!

Aulikki Mäkinen

Aulikki Mäkinen toimii hiippakuntasihteerinä Kuopion hiippakunnan tuomiokapitulissa.

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU

Puh. 762 2700 ja 762 2857

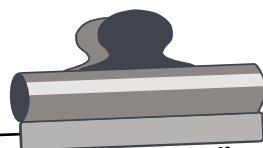
Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Muistettavaa

Kynttilät syttyvät su.19.12. klo 16 Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä Keski-Porin kirkkopuistossa. Tule sytyttämään kynttiläsi menneiden sukupolvien muistoksi. Seurakunnan edustaja lausuu muistosanat. Kaikki ovat tervetulleita. Järj. Hiitolan Pitäjäseura ry.

Hiitolan Pitäjäseuran 44. toimintavuosi alkaa hengellisen tarinaillan merkeissä 11.1.2011 klo 18 Porissa, Tuomarink.2 II-lan juontaa Liisa Syrjä. Tervetuloa entiset ja uudet tarinoijat.

NIMIPÄIVÄT

Joulukuu

17 Pe Raakel
18 La Aapo, Rami, Aappo
19 Su 4. adventti-sunnuntai Iiro, Iisakki, Iikka, Isko
20 Ma Benjamin, Kerkko
21 Ti Tuomas, Tomi, Tommi, Tuomo
22 Ke Talvipäivänseisaus Raafael
23 To Senni
24 Pe Aatami, Eeva, Eevi, Eveliina
25 La Joulupäivä
26 Su Tapaninpäivä Tapani, Teppo, Tahvo
27 Ma Hannu, Hannes, Hans

28 Ti Viattomien lasten päivä Piia
29 Ke Rauha
30 To Taavetti, Taavi, Daavid
31 Pe Sylvester, Silvo

Tammikuu

1 La Uudenvuodenpäivä
2 Su Aapeli
3 Ma Elmeri, Elmo, Elmer
4 Ti Ruut
5 Ke Lea, Leea
6 To Loppiainen Harri
7 Pe Aku, Aukusti, August
8 La Titta, Hilppa
9 Su Veikko, Veli, Veijo, Veikka
10 Ma Nyyrikki
11 Ti Kari, Karri
12 Ke Toini
13 To Nuutti

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Jaakko Taitonen (pj.), Raija Laaksonen, Marjalliisa Laine, Tapio Nikkari ja Leena Virtanen
Toimitussihteeri: Helena Sulavuori
ja toimittajina kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoinna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
p. (02) 762 2551, 050-521 3336, toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 70 senttiä/mm + alv 23 %
Mustavalk. 50 senttiä/mm + alv 23 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 12 mennessä. Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi..... 39 euroa
6 kk..... 23 euroa
Pohjoismaat 44 euroa
Muualle 52 euroa
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Sanan Voimaa

17.12. Ps. 85:9,14 Minä kuuntelen, mitä Herra Jumala puhuu. Hän lupaa rauhan kansalleen, omilleen - älkööt he enää eksykö mielettömyyteen! Herran edellä kulkee oikeus, se valmistaa Herralle tien.

18.12. Joh. 1:36-37 Jeesus kulki siitä ohi, ja osoittaen häntä Johannes sanoi: "Katsokaa: Jumalan Karitsa!" Kun opetuslapset kuulivat hänen sanansa, he lähtivät seuraamaan Jeesusta.

19.12. 4. adventtisunnuntai Matt. 1:23 - Katso, neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan, ja hänelle annetaan nimeksi Immanuel - se merkitsee: Jumala on meidän kanssamme.

20.12. Ps. 42:6 Odota Jumalaa! Vielä saan kiittää häntä, Jumalaani, auttajani.

21.12. 1 Moos. 21:2 Saara tuli raskaaksi ja synnytti Abrahamille hänen vanhoilla päivillään pojan. Se tapahtui juuri siihen aikaan, jonka Jumala oli ilmoittanut.

22.12. Hepr. 6:14-15 Jumala lupasi: "Minä siunaan sinua runsain määrin ja annan sinulle runsaasti jälkeläisiä", ja kärsivällisesti odotettuaan Abraham sai, mitä hänelle oli luvattu.

23.12. 1 Sam. 2:8 Hän ylentää tomusta mitättömän ja korottaa tuhkasta köyhän, sijoittaa heidät ylhäisten joukkoon ja antaa heille kunniasijan.

24.12. Jouluaatto Jes. 60:2 Katso, pimeys peittää maan, yön synkkyys kansat. Mutta sinun taivaallesi kohoaa aamunkoi, Herran kirkkaus hohtaa sinun ylläsi.

25.12. Joulupäivä Luuk. 2:10-11 Enkeli sanoi paimenille: "Älkää pelätkö! Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle. Tänään on teille Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja. Hän on Kristus, Herra."

26.12. Tapaninpäivä Luuk. 12:8 Jeesus sanoo: "Joka tunnustautuu minun omakseni ihmisten edessä, sen on Ihmisen Poika tunnustava omakseen Jumalan enkelien edessä."

27.12. Apostoli Johanneksen päivä 1 Joh. 3:1 Katsokaa, kuinka suurta rakkautta Isä on meille osoittanut: me olemme saaneet Jumalan lapsen nimen, ja hänen lapsiaan me myös olemme.

28.12. Viattomien lasten päivä Valit. 2:19 Vuodata sydämesi tuska Herran kasvojen eteen. Kohota kätesi häntä kohti lastesi elämän puolesta.

29.12. Kol. 2:6 Kun kerran olette ottaneet omaksenne Herran Kristuksen Jeesuksen, eläkää hänen yhteydessään.

30.12. Jes. 63:7 Herran armoituttaa minä julistan, Herran ylistettäviä tekoja.

31.12. Uudenvuodenaatto Ps. 121:7-8 Herra varjelee sinut kaikelta pahalta, hän suojelee koko elämäsi. Herra varjelee kaikki sinun askeleesi, sinun lähtösi ja tulosi nyt ja aina.

1.1. Uudenvuodenpäivä Joh.

14:12-14 Jeesus sanoo: "Totisesti, totisesti: joka uskoo minuun, on tekävä sellaisia tekoja kuin minä teen, ja vielä suurempia-kin. Minä menen Isän luo, ja mitä ikinä te pyydätte minun nimessäni, sen minä teen, jotta Isän kirkkaus tulisi julki Pojassa. Mitä te minun nimeeni vedoten pyydätte minulta, sen minä teen."

2.1. 2. sunnuntai joulusta Joh. 10:27-28 Jeesus sanoo: "Minun lampaani kuulevat minun ääneni ja minä tunnen ne, ja ne seuraavat minua. Minä annan heille ikuisen elämän. He eivät koskaan joudu hukkaan, eikä kukaan riistä heitä minulta."

3.1. Ps. 27:4 Yhtä minä pyydän Herralta, yhtä ainoa minä toivon: että saisin asua Herran temppelissä kaikki elämäni päivät!

4.1. Ps. 84:2-3 Kuinka ihanat ovat sinun asuinsijasi, Herra Sebaot! Minun sydämeni nääntyy kaipauksesta, kun se ikävöi Herran temppelin esipihoiille. Minun sieluni ja ruumiini kohottaa riemuhuudon, kun tulen elävän Jumalan eteen.

5.1. Room. 12:2 Älkää mukautuko tämän maailman menoon, vaan muuttukaa, uudistukaa mieleltänne, niin että osaatte arvioida, mikä on Jumalan tahto, mikä on hyvää, hänen mielensä mukaista ja täydellistä.

6.1. Loppiainen Matt. 2:1-2 Kun Jeesus oli syntynyt Juudean Betlehemissä kuningas Herodeksen aikana, Jerusalemiin tuli idästä tietäjiä. He kysyivät: "Missä se juutalaisten kuningas on, joka nyt on syntynyt? Me näimme hänen tähtensä nousevan taivaalle ja tulimme osoittamaan hänelle kunnioitustamme."

7.1. Ps. 72:11-12 Kaikki kuninkaas kumartakoot häntä, ja palvelkoot häntä kaikki kansat, sillä hän kuulee köyhän avunhuudot ja rientää turvattoman auttajaksi.

8.1. Jes. 49:7 Näin sanoo Herra, Israelin Pyhä, kansansa lunastaja, tälle kaikkien halveksimalle, muukalaisten inhoamalle, itsevaltiaitten orjalle: - Kuninkaat saavat vielä nähdä! He nousevat osoittamaan kunnioitusta, ruhtinaat heittäytyvät maahan edessäsi. Herran tahdosta näin tapahtuu, hänen, joka on uskollinen, Israelin Pyhän, hänen, joka on sinut valinnut.

9.1. 1. sunnuntai loppiaisesta Joh. 1:32 Johannes todisti: "Minä olen nähnyt, kuinka Henki laskeutui taivaasta kyyhkysen tavoin ja jäi hänen päälleen."

10.1. Jes. 12:3 Te saatte riemuiten ammentaa vettä pelastuksen lähteistä.

11.1. Jes. 61:1 Herran henki on minun ylläni, sillä hän on voidellut minut. Hän on lähettänyt minut ilmoittamaan köyhille hyvän sanoman, parantamaan ne, joiden mieli on murtunut, julistamaan vangituille vapautusta ja kahlituille kahlaitten kirpoamista.

12.1. Ps. 89:21-22 Minä olen löytänyt palvelijani Daavidin ja voidellut hänet pyhällä öljylläni. Minun voimani vahvistaa häntä ja käteni on hänen tuke-
naan.

Onnittelupalsta

17.12.2010 täyttää
Oskari Kettunen
Loimaalla 1 vuoden

Saini-mummo ja Martti-papa onnittelee

Onnitellen

Kurkijoella, Lumivaaran kylässä 28.10.1920 syntynyt äiti ja isoäiti **Sylvi Keloniemi** os Veikkolainen vietti 90-vuotispäiviään kotonaan Pöytyällä sukulaisten ja ystävien kanssa.

Tulkoon enkeli pikkuinen tiellesi ruusuja taittelemaan.

Tulkoon onnetar satujen maan elosi kannelta soittelemaan.

Timanttihäät 30.12.2010 Leena (o.s. Riihikoski) & Lauri Lankinen Koskella Tl

Kun sydän kohtaa sydämen ja käsi käden löytää,
se on onni kahden ihmisen, ei enempää voi pyytää.

Onnitellen;

6 lasta, 12 lastenlasta & 3 lastenlastenlasta

Onnitellen

Karjalan Liiton puheenjohtaja **Markku Laukanen** täyttää 60 vuotta 20.12.2010. Kaikille avoin juhlavastaanotto järjestetään 19.12. klo 12-16 Valkealassa (Selänpään) kristillisellä kansanopistolla.

Kunniamerkit

6.12.2010
Eija Inkeri Maunu, hallintoneuvos, Helsinki
Suomen Valkoisen Ruusun I luokan ritarimerkki
Eija Maunun äiti oli kotoisin Kurkijoen Aromäeltä (o.s. Kemppinen), isä oli Loimaalta.

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Mikä alkoholiton juoma on maailmassa suosituin?
2. Mikä aloitti toimintansa v. 1937 maassamme?
3. Kuinka paljon Belgiassa on asukkaita?
4. Minä vuonna Suomessa pidetään seuraavan kerran presidentinvaalit?
5. Mikä kuolemankello on?
6. Mitkä kirjat Raamatus-

- sa on kirjoitettu naisten nimiin?
7. Mitä valtioita Juutinrauma erottaa?
8. Mikä on maailman nopein eläin?
9. Mitä tautia rabiesvirus aiheuttaa?
10. Mikä oli maamme ensimmäinen luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu kasvi?

Suomalalaisten sukua kärejillä

Yrjö Väisänen vieraili toimituksessa ja toi Suomalaisen suvun sukulehden. Yrjö Väisänen äiti on Suomalaisen sukua ja edesmenneen pilapiirtäjä Kari Suomalaisen serkku.

Alunperin oletettavasti Savosta kotoisin ollut Suomalaisen sukua siirtyi 1600-luvun aikana myös Karjalan alueelle.

Sukukokouksessa Irene Manninen kertoi Suomalalaisten kärejinnistä, lähteenä oli käytetty Käkisalmen tuomikirjoja.

Suomalaisen sukuun kuuluvien asioita on 1600-luvun loppupuolella puitu kärejillä Räisälässä, Raudussa, Jaakkimassa,

Sortavalassa Uukuniemellä ja kerran Kurkijoellakin.

2.-8.11.1697 Syyskärejillä Tiurulassa Kurkijoella on käsitelty hiitolaisen Paavo Suomalaisen hevoskauppasiaa. Paavo Suomalainen oli haastanut oikeuden eteen Paavo Hannukaisen Silvolasta. Hannukainen tuomittiin hankkimaan keltovottoman kaakin tilalle hyvä hevonen tai palauttamaan kaupasta saamansa rahat.

Irene Manninen totesi, että hevonen oli silloinkin hyvin arvokas. Hevoskaupoissa huijaaminen johti epäilemättä usein kärejille. Kukapa sitä nyt huonolla kaakilla mitään teki.

erityiseen pyhään.

Marraskuun alussa pyhäinpäivänä hautakynntilät valaisevat syksyn pimentämiä hautausmaita, mutta jouluaatto on ehdottomasti suosituin päivä käydä haudoilla ja viedä sinne kynttilöitä.

Ruotsissa ja monissa Keski-Euroopan maissa pyhäinpäivä on jouluaatto suosituimpi päivä käydä haudoilla.

Hautakynntilöiden historiaa

Kynttilät valaisevat hautausmaata jouluna. Tapa sytyttää kynttilöitä haudoille on yleistynyt Suomessa oikeastaan vasta toisen maailmansodan jälkeen. Omaiset alkoivat käydä sankarihaudoilla jouluisin ja sytyttivät

haudoille kynttilöitä.

Hautakynntilöitä käyttivät myös Saksan herrnhutilaiset ja Keski- ja Etelä-Euroopan katolilaiset. Myös ortodoksit sytyttivät haudoille kynttilöitä, mutta tapa ei ole sidottu

Miikkulaisen suvun suurimmat kädet

Elvi Miikkulaisen oli luvannut suvun miehelle. Suurimmat kädet löytyivät Antti Miikkulaisen suvun miehelle.

Suurimmat kädet löytyivät Antti Miikkulaisen suvun miehelle.

Suurimmat kädet löytyivät Antti Miikkulaisen suvun miehelle.

sen sukuhaarasta Kimmo Miikkulaiselta ja toinen suurikälinen löytyi Kristiina Kylläisen os. Miikkulainen sukuhaarasta, joten Elvi joutui lahjoittamaan kintaat kummallekin.

Kuvia Kurkijoelta

Lakkosen liiketalo

Viime lehdessä Osmo E. Mälkiä muisteli Kanit, kukat ja ”tesantit” kirjoituksessaan Lakkosen liiketaloa Elisenvaarassa ja Mälkiän kauppaa siinä.

Tapio Nikkari on koonnut liiketalosta eri aikoina otettuja kuvia:

Lakkosen liiketalo Elisenvaarassa ennen sotia. Vasemmalla Kenkä- & Nahkakauppa P. Mälkiä sekä jalkinekorjaamo. Oikealla Kangas-, Ruoka- ja Sekatavarakauppa T:mi Yrjö Mikkonen sekä vaatturi.

Elokuussa 1941 otettu kuva Könösen liiketalon kohdalta pohjoiseen päin. Vasemmalla puiden takana on asemalle johtava tie. Keskellä etualalla on työväentalon rauniot, niiden takana kaksi Lakkosen talon piippua sekä Lakkosen kahdet raput. Taaimmainen piippu lienee jo talvisodassa tuhoutuneen KOP:n talon. Keskellä on rautatieläisten ”kasarmien” ulkorakennuksia ja oikealla säilynyt asuinkasarmi (talokartassa No. 15). SA-kuva, Tauno Norjavirta.

Lakkosen talon raput vuonna 2003. Valok. Tapio Nikkari.

Kurkijoki-museon näyttely esittelee monipuolisesti kurkijokelaista elämää. Kuva. Kajander&Ikonen

Kehityksen tuulia Kurkijoki-Museolla

Yksi Kurkijoki-Säätiön tärkeimmistä tehtävistä on Kurkijokelaisen perinteen, tietojen ja taitojen tallentaminen ja siirtäminen. Kurkijoen historiaan ja perinteeseen ovat lukuisat ihmiset, Kurkijoelta evakkoon joutuneet ja muut voineet tutustua Kurkijoki-museon näyttelyiden avulla.

Kurkijokelaista esineistöä, työkaluja, valokuvia, tarve-esineitä ym. alettiin kerätä heti sotien jälkeen, mutta esinekokoelmat oli tilan puutteen jouduttu varastoimaan useaan paikkaan. Koska tilan puute ja esineistön asianmukainen säilytys tuotti ongelmia, Kurkijoki-säätiö päätti v. 1997 EU:n tuen avulla perustaa Kurkijoki-museon. Silloin säätiön kokoelmat voitiin siirtää yhteen paikkaan entiseen Osuuspankin kiinteistöön Loimaan Kojonperään ja näyttely avata yleisölle.

Näin Kurkijoki-museo sai alkunsa.

Seuraava uuden hankkeen mahdollistama kehitysvaihe tapahtui v. 2003, jolloin museon näyttelyiden rakentamiseen sekä esineistön luettelointiin myönnettiin avustus. Kaksi vuotta kestäneen Leader -hankkeen avulla museon kiinnostavuus lisääntyi ja kävijämäärä kasvoi. Valkokuvakokoelmaa saatiin digitalisoitua ja uusi näyttely rakennettua. Kuvien tunnistamistalkoisiin sekä näyttelyiden rakentamiseen osallistui mittava määrä asiasta kiinnostuneita henkilöitä.

Kurkijoki-Säätiön halli-

tus päätti 9.12. pidetyssä kokouksessaan uuden Leader -hankkeen aloittamisesta. Tällä kertaa tarkoituksena on kerätä eri lähteistä kaitafilmejä, sekä ääni- ja videonauhoja, jotta niiden säilyminen digitaalisessa muodossa voidaan turvata. Vanhemman filmi-, ja magneettinauhamateriaalin säilyminen on kovin uhanalaista, joten nyt on toimitettava, jotta arvokas tieto ja materiaali eivät häviäisi. Hankkeen avulla on tarkoitus myös lähestyä nuorempia ikäluokkia erilaisten liikuteltavien näyttelyiden, sekä työnäytösten merkeissä. Kurkijoki-Säätiö sekä museo tulevat olemaan myös

nykyistä enemmän esillä erilaisissa tilaisuuksissa ja tapahtumissa.

Hankesuunnitelmaa valmistellaan parhaillaan ja se on tarkoitus esittää rahoittajataholle tammikuun lopussa. Hankkeen valmisteleminen on työläs ja aikaa vievä prosessi kaikkine erilaisine hakemuksen laatimisvaiheineen, liitteineen ja tarjouspyyntöineen, joten sen tekemiseksi on varattu runsaasti aikaa. Kun hankkehakemus etenee, tullaan siitä ja Kurkijoki-Museolla tapahtuvista asioista tiedottamaan säännöllisesti Kurkijokelaisissa.

Jaakko Taitonen

PURTAVAA AIVOILLE JOULUPÄIVIKSI

Ratkaise anagrammit! Anagrammi on sanaleikki, jossa henkilön tai asian kirjaimet käytetään kerran uudestaan kuvaten ko. henkilöä tai

asiaa. Kirjaimet toiseen järjestykseen laittamalla löydät tunnettuja suomalaisia henkilöitä, nykyisin eläviä

tai jo edesmenneitä. Näissä anagrammeissa on käytetty henkilön koko nimi (kaikki viralliset etunimet ja sukunimi). Vastaukset sivulla 12.

1. AIKA SUURI IMATRAN NEITO
2. HIUSPANTAINEN MILTEI KALJU
3. ILTAMIEN ISO HOVIHERRA
4. ROHKEAN VENKALE UKKO
5. A MIE RALLIN EKI KINKKI
6. ISON KOLHO JUONTAVA MIES
7. HERTTAINEN RINTAVA ILONAIHE
8. JA ANNA KANTRI KIPALE

9. NYT TOSIN TEEMA KÄNNI
10. KA AHERRAN NATOLINJAA
11. ROIMAT KIRJAT RAUTAA
12. ARVOITUS KOKO IHMINEN
13. ROTEVA KIRJAVELI

Anagrammit on luonut
sanaseppöilija **Martti Sahla**

Summa 1939-1940

Loimaan seudun miehet talvisodassa

Auralainen luutnantti Toivo Ahtimo oli 37-vuotias piiripäällikkönä kouliintunut miellyttävä upseeri, joka oli suorittanut RUK:n 1928-29. Hän oli siviilissä kirjakauppias, komea herrasmies, josta naiset pitivät ja jota miehet arvostivat. Ystävät kutsuivat häntä vain Topiksi. Hän oli luonteva keskustelija, kasvoillaan usein lempeä hymy, ei turhaan tärkeillyt. Vaikka hän oli rohkea ja lujahermoinen, hän ei näyttänyt kovinkaan sotilaalliselta.

Toivo Ahtimo.

Toivo Ahtimo syntyi Pöytyällä vuonna 1902, mutta sittemmin koti sijaitsi Auran aseman lähellä. Vaimo oli Sirkka Anna-Liisa (o.s. Metsola) ja perheessä oli talvisodan syttyessä kaksi tytärtä, Ulla ja Maija (myöhemmin syntyivät Liisa, Leena ja Eeva).

Ahtimo toimi vuodesta 1924 erilaisissa päällikkötehtävissä suojeluskunnassa ja oli perustamassa myös Auran partiolaisia. Ahtimon komppanian miesten keski-ikä oli noin 25 vuotta. Siinä oli alunperin miehiä kahdestatoista varsinaissuomalaisesta kunnasta. Eniten oripääläisiä maanviljelijäin poikia (yli 60) ja loimaalaisia (yli 30) ja lähes kaikki ammatit olivat edustettuina maalarista työmieheen ja johtajaan. He olivat yh-

denvertaisia reserviläisiä, jotka halusivat puolustaa tätä maata, kun sitä uhattiin. Kohtalo heitti heidät talvisotaan, joka alkoi 30.11.1939 ja päättyi 13.3.1940.

Arto Pietilä

Kirja alkaa:

Kuulostelin lähestyvien lentokoneiden ääniä. Kello oli noin yhdeksän aamulla marraskuun viimeisenä päivänä 1939. Silloin vihollisen ensimmäiset lentokoneet tulivat kaakosta kohti komppaniani lohkoa. Kyseessä oli Jalkaväkirykmentti 13 ja sen III pataljoona, 8. komppania. Puolustusasemat olivat Summan kylässä, Kuolemajärven pitäjässä, Viipurista noin 30 kilometriä.

- Tuleeko tuo ääni Perjärven suunnasta, sanoi vän-

Arto Pietilä:
Summan
teräsmyrsky.
Ilmestyi
lokakuussa

rikki Lounamaan joukkueen nuori sotamies ja katseli siihen suuntaan uteliaana. Seisoin taisteluhaudan reunalla ja vilkaisin kelloa. Se oli 9.05.

- Niin se taitaa tulla.... Pulssini hieman kiihtyi. Maassa oli hiukan vasta satanut lunta, pakkasta kolmisen astetta ja taivas oli synkeän pilvinen. Pataljoonan komentajana toimi armoitettu sotilas, sittemmin Mannerheimin ristinritari, jääkärikapteeni Viljo Laakso.

Laakso oli selkeäsanainen, rauhallinen ja määrätietoinen komentaja, yksi talvisodan parhaista. Lähtökohta oli hyvä. Paitsi Laakso, myös komppanian miehet olivat minulle enimmäkseen tuttuja. Tiesin, että minulla oli yhteishengeltään ja otteiltaan hyvä komppania koossa. Viimeistään opin tuntemaan alaiseni yhteisellä harjoitusleiril-

lä kesällä Kankaanpäässä, jossa olimme yhtä soittoa kolme viikkoa. Johdin osaltani harjoituksia ja nyt tämä varotoimenpide oli osoittautumassa kullan arvoiseksi. Suomella oli vähänlaisesti materiaalia: aseita, panssareita, tykkejä sekä elävää voimaa. Mutta miehet olivat motivoituneita puolustamaan maataan. Pitkin kesää ja syksyä sisu oli kasvanut mahtaille naapurin kohdalla. Kun sota alkoi, yhteishenki oli huipussaan.

F. E. Sillanpään marssilaulu antoi taistelutahdolle viimeisen silauksen. Sen myötä tuli jokaisen huulille: - Pannaan kova kova vastaan.

- Mitään ei anneta periksi.

(Kirjassa on 224 sivua) Myynti mm. Pirsmat ja Info-kirjakaupat kautta maan.

Sotaorpojen rekisteröinnin loppukiri

Talvisota ja jatkosota jättivät jälkeensä noin 50 000 sotaorpoa. Elossa olevien sotaorpojen määrästä ei ole ollut täsmällisiä tietoja, koska heistä ei Valtiokonttorin (ent.Tapaturma-virasto) toimesta ole laadittu valtakunnallista rekisteriä. Arvio on, että elossa olisi vielä noin 30 000 sotaorpoa.

Kaatuneitten Omaisten Liitto (KOL) ryhtyi tämän vuoden alussa valtaisaan urakkaan yhdessä jäsenyhdistystensä kanssa ja aloitti rekisterin laadinnan. Rekisteröitymislomakkeita on saatavana liiton paikallisten (73) jäsenyhdistysten kautta tai KOL:n nettisivulta.

Ensimmäisen puolen vuoden aikana rekisteröityminen on ollut niin vilkasta, että monien yhdistysten jäsenmäärä on lisääntynyt merkittävästi – joillakin jopa kaksinkertaistunut, vaikka rekisteröityminen ei edellytä jäseneksi liittymistä. Rekisteröintilomakkeita on tähän mennessä jätetty noin 15 000 kappaletta. On kuitenkin varmaa, että viestimme ei vielä ole saavuttanut kaikkia Suomessa eikä ulkomailla asuvia

sotaorpoja. Kaatuneitten Omaisten Liitto tavoittelee rekisteröitymisellä sotaorpotunnuksen saamista, mikä osoittaa miten raskaan uhrin sotaorvot joutuivat isänmaalle antamaan. Sotaorpojen olemassa olon tunnustaminen ei maksa valtiovallalle mitään - se on kunniavelka.

Kaikkein heikoimmassa asemassa olevat sotaorvot toivovat, että he saisivat tarvitsemaansa sosiaalista tukea sotaorpostatuksella. Muutamat sotaa käyneet maat ovat hoitaneet sotaorpokysymyksen oikeudenmukaisella tavalla avustaen sotaorpoja viime vuosiin asti eri tavoin.

Sotaorvot kokevat, että vuosikymmeniä kestäneen vaientamisen jälkeen heillä on nyt mahdollisuus ulostuloon rekisteröitymisen myötä. Rekisteröityminen on edelleen mahdollista!

Paikallisyhdistysten yhteystiedot löytyvät KOL:n nettisivulta www.kolry.fi.

Kaatuneitten
Omaisten Liitto ry
PL 600, 00521 Helsinki

se oli erikoisella tavalla hirvittävän kaunista.
se oli monella tapaa traagista.
se oli hirveän opettavaista.
se oli tunteellista.
se oli nostalgista.
se oli pakahduttavaa.

Sillä hetkellä meinasi sydän rinnassani haljeta, kun Arvi kertoi ääni sortuen, koko mies sortuen, Elisenvaaran pommituksista; itse hän oli lähtenyt pyörällä asemalta sakkaamaan kotiin Luho-vaaraan päin ja ihan heti neljä laivuetta oli tullut, ei

ilmahälytystä, ja pommit-
tanut maan tasalle koko Elisenvaaran aseman ja siinä seissee evakkojunat. Kovimmille taisi ottaa se, kun häntä muutaman vuoden vanhemmat pojat, ehkä 15-kesäiset, olivat joutuneet sitten siivoamaan sieltä sen

sotkun. Satoja, satoja evakkoja, naisia ja lapsia, siviileitä.

En tiedä, tunnistaako kukaan muu sellaista salaista ajatusta, joka omassa mielessäni on tätä ennen poukkoillut: vaikka ymmärrän järjellä, että näin ei ole ollut,

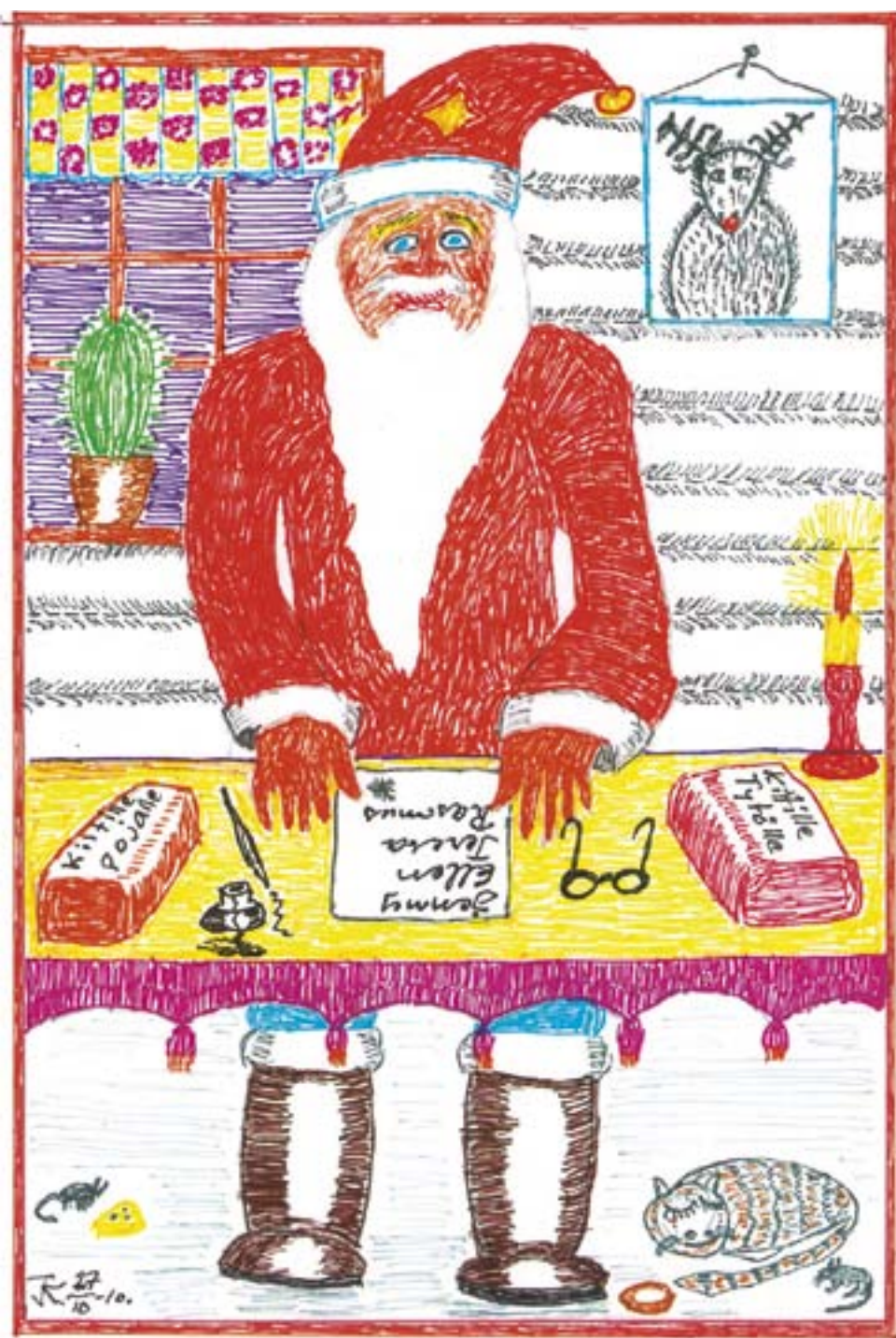
olen jotenkin salaa halunnut tuudittautua siihen helpotavaan harhaan, että lähtijät olivat jotain köyhiä maa-laisia, jotenkin... jotain... ryysyläisiä, yksinkertaisia, landepaukkuja. Totuushan on toinen; Karjala oli maan kansainvälisintä ja vaurainta

aluetta. sieltä lähtevät olivat niinkuin minä ja sinä. niinkuin Arvi. Näytelmäkerholaisia, kuorolaisia, marttoja, soittokuntalaisia; joka kylällä toimivat vähintään nämä kaikki. Viljeltiin hevospe-lillä isoja vauraita tiloja, opiskeltiin, elettiin, rakastuttiin, synnyttiin, kasvettiin ja kirkkomaahan kannettiin. Ihminen oli sama.

Arvi kertoi tarinoita kotikylästään. Lämpimiä muistoja, hauskoja sattumuksia, koulureittejä, hääjuhlia, elämänmenoa. Pääosassa ei puheissa ollut menetys. Arvi on viisas mies.

Onneksi meillä on vielä arveja kertomassa meille nämä jutut. Se on niin lähellä, voi taivas, historiassamme ja jo nyt pois pyyhkäisty. En jotenkin ennen tajunnut, mitä virkaa noilla kiviläntuittelumatkoilla oikein on. Mitä hyödytti nyt tampata kymmenen kilometriä parissa päivässä miestä pidemmässä pöpelikössä reidet pakottaen jonnekin jumalain selkien taakse? Mutta nyt ymmärrän, ettei se kiviläntuittelu ole se matkakohde.

Matkakohde on elämä.

Muistoissani
mieluisassa
elän lapsuuteni
jouluissa

Kuinka kuusen
haennassa

Kelkan sekä kirveen
kanssa
aattoamuisin
hämärissä

Kahlasin hankea
korvessa
jouluapuuta
katselemassa

Tarvoin
talvipakkasessa

Kurottelin moneen
kuuseen
kopauttelin lunta
puista

Kelpuutin
hakemiseni jälkeen
ensimmäisen
näkemäni muista

Siihen aikaan

Ristikkojalan sai
kuusipuu
ja latvaansa
sakaratahden

Lapsille lahjoista
suurinta
joulu henki
salaperäinen

Jaakko Louhi

**Jouko ja Pirkko
Miikkulainen
Helsinki**

**Rauhallista
Joulua ja
Hyvää Uutta
Vuotta**
seuramme
jäsenille ja kaikille
lukijoille

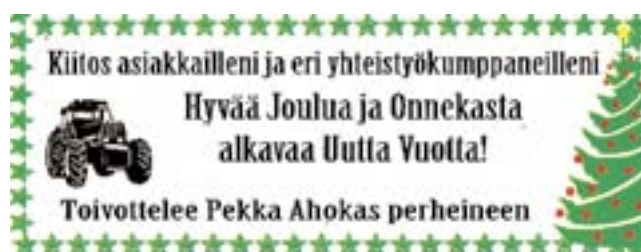
Vampulan Karjalaiset

Pirkko Kaartinen (äiti Kurkijoelta, isä Lumivaarasta) ja **Reijo Mälkiä** (isä Kirvusta ja äiti Orimattilasta) lähettävät sydämelliset jouluterveiset kaikille sukulaisille, ystäville, naapureille, Kalakurjille ja martoille.

**Toivotamme Hyvää Joulua
ja kiitämme kuluneesta vuodesta**

yhteistyötahojamme, Kurkijoki-Säätiötä,
kyläyhdistyksiä, seurakuntaa, liikennöitsijöitä,
jokaista lehden lukijaa ja marttasisarta.

Kurkijoen Marttayhdistys ry

**Hyvää Joulua ja
Rauhallista Uutta
Vuotta**
Häitola-säätiö

Toivotamme kaikille sukulaisille, ystäville ja tuttaville

**Hyvää ja
Rauhallista
Uutta Vuotta 2011**

Kurkijoki

Teuvo ja Aili Ahokas, Mikrilä ja Johannes - Loimaa * * *

Anna (s. Merta) ja Eino Anttila, Marianvaara ja Loimaa - Lavia * * *

Elsa (s. Siitonen) ja Esa Asikainen Alho - Simpele * * *

Unto Aulasvuo, Haapavaara - Loimaa * * *

Tamara Braunkova, Vätikkä, Masun mökki * * *

Elisenvaaran Martat ry * * *

Hilkka ja Ilmari Hamunen, Oriipää ja Lapinlahti - Raisio * * *

Carita ja Pertti Hartikka, Otsanlahti - Mäntsälä * * *

Riitta Hartikka ja Annika Virtanen, isä ja ukki Otsanlahdelta - Pöytyä, Kyrö * * *

Sirkka Hartikka, Karinainen - Pöytyä, Kyrö * * *

Reijo Hartikka, tilapeittaaja, isä Otsanlahdelta - Turku * * *

Airi (s. Ristolainen) ja Arvi Heinonen, Alho ja Savoja - Loimaa * * *

Raija Hjelm (s. Hartikka), isä Otsanlahdelta - Pöytyä, Kyrö * * *

Tauno Hurskainen, Otsanlahti - Turenki * * *

Saimi (s. Hämäläinen) ja Erkki Häyhä, Aromäki - Loimaa * * *

Vieno (s. Laurinen) ja Taisto Jantunen, Suojärvi Ignoila ja Marianvaara - Hämeenlinna Tuulos * * *

Toivo ja Aune Järvinen, Sorjo ja metsämaa - Loimaa * * *

Kalakurjet * * *

Maija (s. Raittila) ja Pertti Kalin, Maijan juuret Mikrilän Hongellissa, Pertti Huutomäeltä - Jyväskylä * * *

Aini Karppinen, Marianvaara - Punkaharju * * *

Eevi Kemppinen ja pojat, Kurkijoki - Loimaa * * *

Hannu Kemppinen ja Anja Lammela, Hannun vanhemmat Kurkijoelta - Koski TL * * *

Marjatta ja Pentti Kemppinen, Marianvaara ja Savoja - Loimaa * * *

Eeva Kohopää (s. Kojo), Lapinlahti - Valkeala * * *

Aaro ja Terttu Kojo, Tervu - Juupajoki * * *

Pentti Kojo perheineen, Lapinlahti - Jaala * * *

Kerttu (s. Lähti) Kopsa, Marianvaara - Alastaro, Ilola-koti * * *

Elsa (s. Kemppinen) ja Väinö Koskinen, Aromäki ja Loimaa - Loimaa * * *

Hanna ja Eero Kosonen, Loimaa ja Elisenvaara - Loimaa * * *

Osmo ja Arja Kuosa, Osmon sukujuuret Soskualta - Turku * * *

Marjaliisa (s. Kiiski) ja Pentti Laine, Elisenvaara (Marjaliisa) - Helsinki * * *

Lauri ja Tuula (s. Suikkanen) Laukkanen, Laurin isä Ihojärveltä ja äiti Titosta, Alastaro ja Joutseno - Raisio * * *

Loimaan Seudun Karjalaseura ry * * *

Tapio Lötjönen, Yläne - Loimaa, äiti Mikrilästä, isä Räihävaarasta * * *

Leena (s. Karjalainen) ja Martti Meskanen, Sakkola ja Korpisaari - Mellilä * * *

Elvi Miikkulainen, Elisenvaara - Loimaa * * *

Eila (s. Kiiski) ja Raimo Mäkinen, Savoja ja Karinainen - Pöytyä * * *

Anna-Maija Nurminen-Lempinen (s. Mielonen) perheineen, isä Aromäeltä - Espoo * * *

Hannele (s. Äikää) ja Rauno Piiparinen, Hannen isä Elisenvaara, Raunon isä Luhovaarasta - Loimaa * * *

Hannele ja Markku Poskiparta, Turku ja Markun sukujuuret Marianvaarassa - Loimaa * * *

Parturi Poskiparta –
Kiitokset asiakkaille
kuluneesta vuodesta

Onni ja Maila (s.
Rouhiainen)
Poskiparta,
Rummunsuo ja
Räisälä – Loimaa

Teuvo Poskiparta,
Marianvaara – Loimaa

Eila Rantala (s.
Lankinen), Pohjii -
Mellilä

Saini ja Martti Repo,
Loimaa ja Elisenvaara
– Loimaa

Repo-sukuisten seura

Pirkko (s. Tirri) ja Pekka
Riikonen, molemmat
Otsanlahdelta –
Pöytyä

Rauni Kaarina (s.
Lahtinen) ja Leo
Ristolainen, Loppi ja
Metsikko – Loppi

Aili Ronkainen, Pohjii -
Pöytyä

Timo ja Hannele
Rouhiainen
perheineen, Timon isä
Raholasta – Oripää

Svea Saarinen (ent.
Wass, s. Mertanen),
Elisenvaara - Tampere

Riitta Sainio (s.
Suveri) perheineen,
isä Elisenvaaran
Sikiönmäeltä –
Helsinki

Ester Salonen (s.
Kylliäinen ja
Kerttu Kylliäinen,
Haapavaara –
Järvenpää

Leena (s. Poutanen)
ja Aarno Salonen,
Vampula ja Lahti,
Leena juuret Tervussa
– Loimaa, Virttaa

Eeva Silvennoinen,
Pielisjärvi ja Arvi
Silvennoinen,
Luhovaara – Loimaa

Eero Sinkkonen, juuret
Kurkijoella - Turku

Helena ja Jouni
Sulavuori perheineen,
Ruokolahti, Somero –
Loimaa

Anja A. (s.
Tuppurainen) ja
Mikko O. Heinonen,
Kuopio ja Räihänvaara
– Ylivieska

Kerttu (s. Kähkönen) ja
Vilho Varjus, Hiitola
Mustola ja Riekkala -
Nakkila

Anna-Maija ja Jukka
Veikkolainen, juuret
Raudussa (Anna-
Maija) ja Kurkijoella
(Jukka) – Loimaa
Kojonkulma

Pertti Veikkolainen, Alho
Latunmäki - Imatra

Jaakko ja Sirpa
Veikkolainen,
Luhovaara ja Laitila -
Alastaro

Eino ja Rauha Vepsä,
Haapavaara ja Juuka
– Loimaa

Esteri Äikää (s.
Nielikäinen),
Alhonsalo – Loimaa

Kari ja Tuire Äikää
sekä nuoret,
Karin vanhemmat
Kurkijoelta, Tuire
Salosta - Loimaa

Hiitola

Ilmari ja Vellamo
Eerikäinen,
Kilpolansaari ja
Alastaro - Pori

Hiitolan Pitäjäseura ry
Hiitola, Hallitus Pori –
Jäsenet kautta Suomen

Rauni (s. Tutti) Kaija,
Mustola – Ulvila

Anja (s. Tattari)
Karlsson perh.,
Nehvola - Pori

Terttu (s. Tattari)
Ketola, Nehvola - Pori

Arvo Koppi, Imatra -
Noormarkku

Raija (s. Tattari)
Laaksonen ja Viljo
Ylönen, Nehvola ja
Parikkala Lamminsalo
– Pori

Mauri ja Tuija
Lankinen, Kavonsalmi
– Ulvila

Lauri ja Anja Nolvi,
Hiitola Peräkylä – Pori

Milja (s. Hänninen)
ja Heimo Peltomaa,
Ulaskanniemi ja
Kullaa – Pori

Ritva (s. Tattari)
Tillqvist, Nehvola -
Lahti

Airi (s. Tattari) ja Pertti
Vihavainen, Nehvola
ja Haapalahti – Ulvila

Saini Repo (kesk) ihastelee Esteri Äikään (oik) tekemiä neulakintaita. Kintaan teossa Esteriä opasti Elvi Miikkulainen (vas.). – Nuorena tein kahdet kintaat, siihen se sitten jäi, Esteri kertoi. Nyt liki 93-vuoden iässä hän palautti Elvin avustuksella taidon mieleensä ja käsiinsä ja esitteli siistiä lopputulosta kahvipöydässä.

Joulukahveilla paljon kävijöitä

Oli ilahduttavaa huomata, että moni avasi toimituksen oven ensimmäistä kertaa joulukahvien aikaan. Toivottavasti kynnyks mataloitui tulevia vierailuja ajatellen.

Kahvit, glögi, Pirkko Riikosen leipoma joulupulla ja Raija Laaksosen tekemät Karjalan käki-piparit toivat jouluisen tuoksunsa vilkkaan puheensorinan keskelle.

Koko ajan oli toimituksen kokouspöydän ympärystä täysi, kun nelisenkymmentä kahvittelijaa asioi, jutteli, vaihtoi kuulumisia, kertoi toivomuksia tai muuten vaan nautti hetken jouluisissa merkeissä.

Kotiseutuneuvos Eino Vepsä tapasi entisen opettajatoverinsa Maire Raikkosen ja heti alkoi juttu luistaa.

Risto Virtanen samasta talosta kertoi taloyhtiön Vuorenkulma nimen-historiasta. Talo, jossa toimitus sijaitsee, on rakennettu entiselle tohtori Vuoren omistamalle tontille, siitä nimi.

Korsulaulajien kuoronjohtaja Pauli Hyrkäs kävi hakemassa juuri ilmestynyttä lehteä jaettavaksi kuorolaisilleen ja malttoi jouta joulukahvit.

Toimittaja toimituksessa. Auli Kumpunen pistäytyi jututtamassa kahvittelijoita Karjala-lehteen. Taustalla Kurkijokelaista lukee Raija Laaksosen.

Kirjoittajan esittely:Nimi: **Anna Kaarina Kovanen**Syntymäkotikunta: **Kurkijoki**Nykyinen asuinkunta: **Vantaa**Mikä sinut innosti osallistumaan?
Kun luin lehdestä kirjoituskilpailusta.

Löytyikö aihe helposti?

Kyllä, vaikka tiesin, ettei minulla ole paljon muistoja aiheesta.

Millainen on sinun Kurkijokesi?

Haikea, kaunis muisto.

Millaisista asioista haluaisit vielä kirjoittaa?

Mitä sattuu mieleen tulemaan, tietysti aihekilpailu antaa sysäyksen kirjoittamiseen.**Kirjoituskilpailu ”Uusilla asuinsijoilla”**

Tämän vuoden lehdissä tullaan julkaisemaan kaikki kirjoituskilpailuun osallistuneet kirjoitukset. Ne kertovat monipuolisesti asettautumisesta uusiin kotipaikkoihin ja oman paikan löytämisestä vieraassa ympäristössä kaukana koti-Karjalasta.

Sarjan aloittavat palkitut ja kunniamainiman saaneet ja sen jälkeen muut hyvät kirjoitukset vapaamuotoisessa järjestyksessä.

Muisteluita

*Muistanha ko eilisen päivän
ko evakoks pakost jouvuttii.
Eihä se olt mittää lustii
koha päivästä toisee selvittii.*

*Olin nii nuor viel sillo
jotten iha ymmärtänt kaikkii.
Vanhemmat yrittivät sallaa
asseita haastaa ja sopottaa
etteivät meijä mieltä pillaa.*

*Nii se ol sovan jälkee kellää
ei elämä olt entisellä.
Evakoil varsinki hakusellaa
ku olt ei kottii ommaa
mis söis leipäpallaa
ärrittäis särvintä, kallaa.*

*Koton tuvas illoin haastettii
ja Vennamoo, Virolaisee luotettii.
Olha muitaki, jotka pit evakon
puolii
mut riitti silti niit huolii.
Välil tuntu jot on kui
tuuliajot vanhal venneel
sillo riitti epävarmuutta.
Hirvitti, mihi sitä viel joutuu.*

*Päästii korvauksii hakemaa
seki homma korvens
mone rintaa.
meil tarjottii jostai maata
meijä lähtivät kahtomaa.
Sannoit, Herra Isä, sentää
mite siel rämmeikös ryvetää
ku ei olt kuivaa alaa
ko mehtäs ja seki hakattu.
Maata ku evakoil jaettii
nyt loppu leipä Suomest, sanottii.
Mitä vielä aikojen päästä
ol ylтуотanto onkelma käässä.*

*Meijä ehtivät pientä tillaa
ja sellane iha löyvettii
tosi toiselt puolelt maata.
Ruppii siin viljelemää
ku ei olt tarvekalluu mittää
luukast, hankmost
puhumattakaa.
Eipä olt ostettavakkaa
mut ei olt rahhaakaa
toimee pit tulla sillää.
Pienimmäst isompaa töitä tehtii.
Sanottii, pittää yrittää
eikä vaa voivottaa.*

*Muistan kun muutettii
sain ystävän uuren
hää sano: ”Älä ole noitte
lahtareitte kakaroitte kans.”
Siint tulkii mielee
ei pie seuraaval polvel
kammeta katkeruutta.
Eihä hyvä siintkää huijaa.*

*Mon raivas kylmää tillaa
käsvoimin tek pellot, rakennukset
joutu siin tosissaa raatamaa
ja olemaa henk heitollaa.
Voi sitä ilon päivää
ku omas kois pääs hestaamaa.
Ei se helppoo olt ensinkää
jos parki vuotta saunas asustaa
pit purtsata pere pienee tillaa.
Joku haasto, mite hyö pakkasii
ast makasiit heinälavos.
Siint raikkaan kouluu lähtemää.*

*Sannoit olha lohtuu
evakoil paljo toisistaa
kaik vail ommaa kotpaikkaa.
Joski evakoilki ol toisil
huonomp kohta ku toisil.
Kute käi pienel tytöl
isä kaatu sovas
muu pere män pommitukses.
Yks mies haasto kohtaloaa
isä kaatu ku hää ol vast alus
ukko sano häne äijillee:
”Mäne sie elantos ehtimää.”*

*Elämä tos vai kiita kahestaa.
Sitte ukko sairastu ja kuol.
Kuuve vuuve pääst
hyö kesällä mummo kahtomaa
joka ol jo potilas.
Talon vanhempi miniä
nost aika äläkän:
”Tännekö tulitte syömää
ei täs oo millokaa
olt lommaa miulkaa.”*

*Käin äske vanhainkois
siel evakko-mummo
tek kovast lähtöö kottii
ja pyytää mukahee kaikkii.
Jo tek syvämmest pahhaa.
Mut aika tuonki murhee
pian ihtestää korjaa.*

*Näi täs tuumin ja uskon
oha myö evakot sentää
pärrjätty melkei siin
mis muutki ihmiset.*

”Toine mummo”

Onko vielä nimiä tiedossa?

Kurkijokelainen 22 – lehdes-
sä 19.11. kyseltiin Kurkijoen
rippikoululaisten nimiä. Ku-
va on otettu kirkon sakastissa
joko vuonna 1942 tai 1943.
Vastuksia on tullut yksi: 3:ssa
penkkirivissä vasemmalla
mustassa puvussa Elsa Jako-
nen (myöhemmin Salminen).
Jos tunnette muita, soitelkaapa
toimitukseen.**Anton Talvion
stipendit
urheilijoille**Anton Talvion rahasto jakaa sti-
pendejä alle 20-vuotiaille karjalais-
peräisille urheilijanuorille. Apurahan
edellytyksenä on raittiit ja terveet
elämäntavat sekä urheilulumenestys.Stipendihakemuksista tulee il-
metä karjalainen tausta sekä urhei-
luansiot ja -tulokset. Hakemukset
lähetetään Karjalan Liiton urheilu-
toimikunnalle 31.1.2011 mennessä
osoitteeseen Karjalan Liitto ry /
urheilutoimikunta, Käpylänselä 1,
00610 Helsinki. Stipendin saajat
valitsee rahaston hallitus.

Pikkujouluist saatol

Mie lähin yhten joulun –40 luvu lopul karjalaisii pikkujoulu vieto jälkee saatol jo sielt Karjalast tuttuu naapuri tyttöö. Heijä pere asu siihe aikoa siin järve toisel puolel yhes maalaistalo isos piharakennukses, jota sannottii pakariks. Leivintupa oli ki nii suur, et siihe mahtu koko evakoihe suur pereki oikei hyvi asumaa. Mie läksin mielellää saatol ko miul oiskii olt kottii kävelymatkaa toistakymment kilometrii.

Illa aikaa ol satant viitise senttii kuivahkoo pakkaslunta iha peilikirkkaan jään pääl. Tyttö ol tult sin pikkujoulu juhlii valottomal polkupyöräl maantietä myöte. Sitä kautta heil ol matkaa yl kolme kilometrii, mut siint järve ylihe pääs vajaal puolel kilometril.

Tytö pyörä ol sova iellinen – vanha, mut kuitenkin iha ajokelpone. Olpa siin tavaratelineki, mihi tyttö käi istumaa ja sit myö lähettii varovast lume peitos olevaa liukast jäätä myöte kohti järve takan näkyvää talon piha-

valloo. Voiha hitsiläine, pyörä lienyö kärsint joskus jonkulaise haaverin, ku se koitti kaike aikaa kammeta oikijal. Piene matkan peräst miun pit seistattaa varovast ja vääntäytyy uuvestaa sin pihavaloo kohti. Lyhven ajon jälkie meil ol ies taase sama juttu, pyörält pois ja uuvestaa ottaa uus suunta. Hetke pääst taas oltii mänös liiaks oikial. Sillo mie tarkistin siel rannas olevi valoloit vaste sitä pyörää ja havaitsin, ettei pyörät ollietkaa iha suoraa peräkäi, vaa etupyörä oliki vähäse vääntätynt oikijal.

Sit ko taase ajettii, nii mie yritin kaike uhallaki vääntää siin aijais pyörää oikijaa suuntaan, mut myö saatiiki aikaseks kuperkeikka. Pyörän pakana ku luiskaht alta pois ja myö oltii kumpiki jääl pitkällää. Vähä aikaa naurettii ja puisteltii vaat-teist enempii lumiloit pois ja ei

muuta ko uus yritys. Mie otinki jo etukättee suuntaa vähäse vasemmalla, nii myös päästii hiukan pitemmäl sil kertaa.

Päästiihä myös viimeki talo pihhaa ja lumetkii ol laastu rappusil pois. Eikä ies ovetkaa olliet sisäpuolelt rampis, nii päästii sin issoo pirttiiki. Tyttö äit kohotautu sänkys ja kysy tytölt: ”Kuka siu kanssais tul?” – Tää meijä entinen naapuri poika, kylhä sie hänet tunnet. ”Siin on vissiin lämmint korviketta pannus, saatta jottai lämmikettä suuhunna.” – Meil on kyll muuteki lämmi, ko myö luisteltii järve ylihe ja otettii välii kuperkeikkoi, siel ol tosissa petollise liukas ja hää ko kuletti miu pyöräl ja mie pelkäsin siin tarakal istuis.

Miu pikkukengät olliit lumisii ja märkii, vaikei pakastakkaa olt ko jokune aste. Mie panin kengät leivinuuni

saupeltiloihe varsii kuivumaa. Päälyysvaattiet laitettii tietyst naulakkoo. Tyttö äit yllytti meit nousemaa valtava kokosen leivinuunin pääl lämmittämää varpait. No, silleiih myö tehtiiki. Ai, ko se uun olkii niin lämmin.

Tytön äit kysel siin joulujuhlast – ketä tuttui siel myö oltii nähty ja minkälaiet ohjelmaa siel ol olt? Myö saatii korviketupitkii sin uunille, mut soke-rii ol vaa murune. Mihihä mie senki murusen lienen hukant ja jouvuinki tyytymää vaa pelkän pulla kans korvikkee juontiin.

Aamul tyttö äit herätel aamukorvikkiel, minkä jälkie aloin tehdä lähtöä kottii päi. Monet terveiset lähetti mukkaa vietä-väks kaikil entisil naapureil. – Muistakkii sannuo äitilleis, et tulluo kesäl käymää meil kyläs.

Matkaa ol ensittäi maantiel toista kilometrii ja sitte linja-

autol vaijaa parikymment kilometrii. Lopuks taase jäätä myöte melkei kilometri verra. Sillo ei ollut sellane reissu matka eikä mikkää. Taksil kulkemine ei tulies mieleekä, eikä niit montaa olt koko pitäjäs. Sillo oltii vähää ja vaatimattomaa tyytyvä-sii ihmisii – evakoit. Hyö olliit nähniit yhtä ja toista tätä Suome maata kiertäissää.

Nykyvää kuskataa lapset autol pihast kouluu ja koulusta haetaa taas kottii. A, sit – jos onkii lapsil jonkinlaisii harrastuksii iltasil ja pyhän, niin isä tai äit viep ja tuop autol, ettei vaa laps rasitu liikaa.

Mie muistan ko käin jouksukilpailuis yl kymmenä kilometri pääs, niin kävellen mäntii ja juoste tultii kottii – millo minkälaine lusikka palkinton taskus.

Nykysi telkkarit ja tietokonet peleinee jokkaise koton, joten nii ne ajat on muuttuniet.

Muisteli Aku

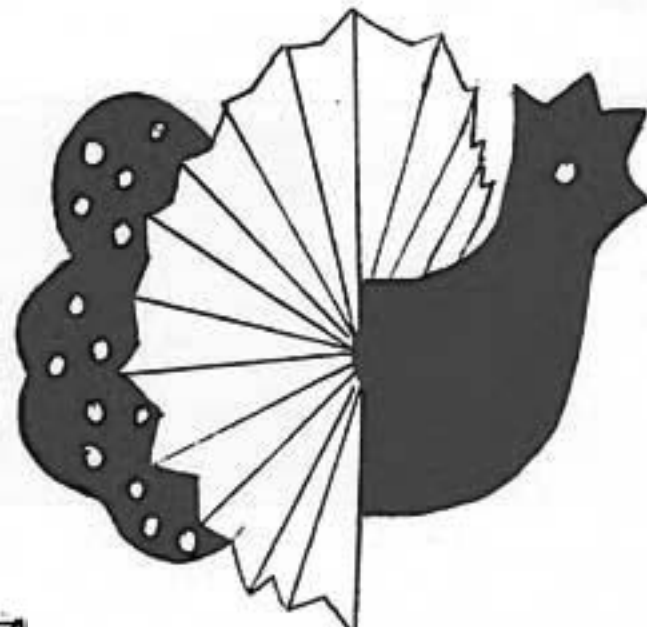
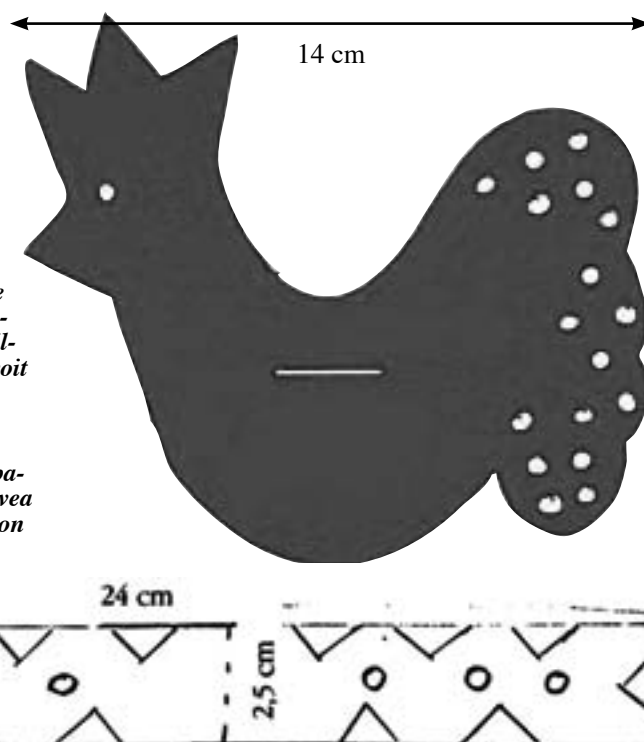
Karjalan käkiä ja punatulkkuja

Koristeellinen karjalan käki eli joulukäki on saanut vaikutteita puusta veistetystä linnunpyrstöstä, joka ko-meili monissa karjalaisissa kodeissa ennen sotia ja sodan jälkeen.

Nyt on vielä aikaa valmistaa joulukäkiä kotien koristukseksi. Tarvitset punaista kartonkia ja valkoista silkkipaperia, sakset ja rei'ittäjän.

Suureнна käki ja leikkaa se punaisesta kartongista, leikkaa siiven pujotusaukko. Silmän ja pyrstön kuvioinnit voit tehdä rei'ittäjällä.

Taittele silkkipaperi (leivinpaperikin käy) haitariksi ja lovea mallin mukaan. Keskireiät on tehty rei'ittäjällä.

Pujota siipi aukosta ja levitä pyöreäksi viuhkaksi. Liimaa keskeltä kiinni ja pujota lanka siipien keskikohtaan. Ripusta ikkunan eteen tai kattoon roikkumaan. Tee käelle kavereita, voit kokeilla eri kokoisia käkiä.

Miten käestä tuli punatulkkku?

Kerran vuodessa saan miehenkõirilääni askartelemaan. Teemme yhdessä joulukorttimme. Mietintä, millainen tänä vuonna alkaa jo viikkoja aiemmin.

Tänä vuonna tuvan pöydällä oli Karjalan käki, mutta varsinais-suomalaisena mieheni alkoi miettiä kum-

mallekin sopivaa versiota. Lintulaudallamme vieraillee päivittäin punatulkkuja ja niinpä käki muuttui joululaiseksi punatulkuksi tai oikeastaan puolikkaaksi, sillä siipi on vain toisella puolella ja toinen puoli on varattu joulutervehdykselle.

Nyt lähtee Mellilästä len-

toon reilut 80 punatulkkua ympäri Suomea ja vähän laajemmallekin.

Tuokoon tämä painettu punatulkun puolikas toimituksen joulutervehdyksen luoksesi.

HS

Sairaalassa sattunutta

- Ei saa taivutettua leukaa päätä kohti.

- Eilen kotona pudonnut vasara vasempaan silmään, outoa tunnetta tämän jälkeen.

- Jalkapallo mennyt vasempaan korvaan.

- Isä ja äiti kuolivat, kun potilas oli 15-vuotias. He eivät ole missään yhteydessä potilaaseen.

- Potilaan pää iskeytyi tuulilasiin ja kierähti siitä maahan.

- Lähes päivittäin tulee tilanteita, joissa ei muista, mitä vaimo on sanonut.

- Potilaan lopetettua tupakoinnin on hänen hajunsa

palannut.

- Korvat hämmöttävät heikosti vaikon takaa.

- Potilas on ollut koirien päivähoitopaikassa Porvoon sosiaalitoimenavustuksella

- Selkäkipu ilmenee, kun potilas makaa pitkällään molemmat jalat selän päällä.

- Kävelee edelleen keikkuen kuin entinen presidentti.

- Kävely töksähtelevää, aina ei tiedä, mihin jallat menevät ja ovatko ne maassa vai ilmassa

- Perussairauksina sepelvaltimotauti, verenpaine-tauti, Jehovan todistaja.

- Hänellehän on vuosikautia sitten tehty pukamien vuoksi avoleikkaus, lisäk-

si gynekologi operoinut omaa puoltaan

- Potilaan mielestä isovaras roikkuu alempana kuin muut sormet.

- Hän on motorisesti levoton eli konttaa pöydän alla

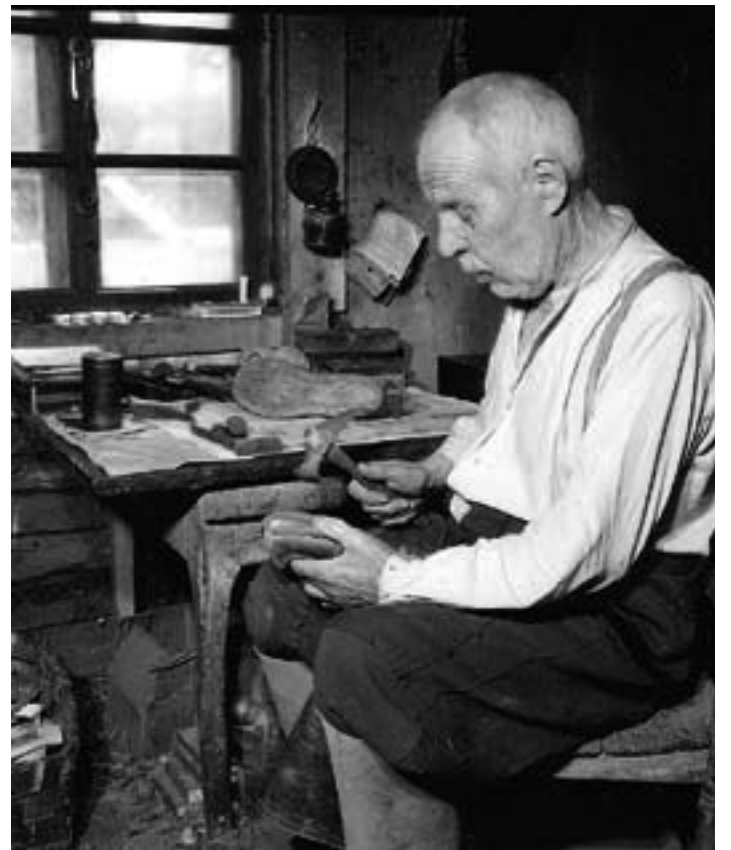
- Potilaalla on mandoliinin kokoinen eturauhanen.

- Potilas on ehkä kenties mahdollisesti saattanut hyötyä lääkityksestä.

Artturi Hämäläinen mökkinsä edustalla 20.2.1938. Viluoja, Rummunsuo, Kurkijoki. Kuva: Kurkijoki kuvina-teoksesta.

Taitavana miehenä Hämäläiseltä sujuivat niin polkupyörän kuin kenkien korjaukset ja talojen pikkuremontit.

RUMMUNSUOLTA KURIKKAAN

Artturi Hämäläisen tarina ”Tykkään yksin assuu”

Jatkosodan jälkeen Kurikkaan sijoittui siirtoväkeä mm Kurkijoelta, mukana myös Artturi Hämäläinen. Hän oli syntynyt Kurkijoen Elisenvaarassa 26.9.1886 ja kuoli perheettömänä Kurikassa 82-vuotiaana 24.1.1969. Hänen isänsä oli Juho Hämäläinen (s.12.6.1846) ja äitinsä Anna Hämäläinen, o.s. Kylläinen (s.12.10.1849). Artturilla oli sisar, 1889 syntynyt Ida Maria ja sisarpuoli, 1881 syntynyt Varpu.

Artturi Hämäläinen on henkilönä kiehtonut minua vuosikymmenien ajan. Laitoin äskettäin Kurkijokelainen-lehteen tiedustelun henkilöistä, jotka vielä muistaisivat hänet Karjalan ajoilta. Sainkin puolenkymmentä yhteydenottoa. Kaikkien mielestä Hämäläinen oli mieleen jäänyt vaikuttava persoona. Hämäläinen työskenteli ennen sotia metsätyönjohtajana Kurkijoella. Hän asui Kurkijoen Rummunsuolla syrjäisessä mökissä, mikä oli hänen äitinsä suvun Kylläisten mailla.

Kotona Karjalassa

Ensimmäinen soittaja oli 84-vuotias Paavo Kärhä Lahden seudulta. Hän oli kotoisin samalta Rummunsuon kylältä Kurkijoelta. Hän kertoi sinne muutettuaan talvisodan evakkomatkalta takaisin keväällä 1942. Tällöin hän ja eräät muut kylän pojat saunoivat usein Hämäläisen kanssa tämän saunassa, kun omaa taloa rakennettiin. Tämä ei omia asioitaan puhunut mutta ei kysellyt tai puhunut muittenkaan asioita. Kärhä muistaa hänen vain sanoneen painokkaasti: ”Saunaan ei sitten kusta”.

Ilmeni myös, että Kärhä oli ollut perheensä mukana sodan jälkeen evakossa Kurikassa, ensin Sameli Laulajalla Lohiluomalla ja sitten Syväojankylässä Kuivamäessä. Hän myös tapasi täällä Syväojankyläntien varteen asettunutta Hämäläistä. Kärhän nuorempia sisarusia oli Sántin koulussa ja yksi heistä luokallani myös yhteiskoulussa, kunnes perhe muutti 1950

Lahden seudulle. Mainittakoon vielä, että Artturin isän äiti Wallborg Joosefintytär Kärhä oli Kärhän sisarusten isoäidin isoisän Mikko Joosefinpojan sisar.

Aili Nevanperä Ilmajoelta taasen kertoi isoäitinsä olevan Elisenvaaran Kylläisiä samoin kuin Artturi Hämäläisen äiti ja he olivat siis sukulaisia. Kylläisillä oli iso talo Elisenvaaran aseman lähellä. Hän kertoi pikakutyttöä olleensa mukana, kun isoäiti kävi siivoamassa Artturin mökkiä.

Mökissä oli aina sama tietty järjestys eikä esimerkiksi isännän tuolille saanut kukaan muu istua. Hän kertoi myös mökin alitse tai vieritse kulkeeneen pienen puron, josta ylempää hän otti talousvetensä ja alempi osa toimi viemärinä. Kertoja muisteli Artturin olleen hyvin erikoinen luonne, josta ei selkoa saanut. Vanhassa valokuvassa helmikuulta 1938 näkyvien prenikoitten hän arveli olevan Vapaussodan muistomitaleita; samaa kertoi Erkki Hietikko.

Nevanperä tiesi Artturin sisaren Idan muuttaneen Helsinkiin ja toimineen siellä kotiapulaisena. Etenkin ruuanpuutteen aikana 1942 hän joskus vieraili Kurkijoella. Sisarpuolesta Varpusta on Veikko Revolla tieto, että hän ainakin vielä 1908 asui Rummunsuolla. Nevanperät ovat lähivuosina käyneet Kurkijoella. Hämäläisenkin mökistä oli vain rauniot jäljellä.

Rakel Toivanen Naantalista kertoi perheensä asuneen Rummunsuolla. Lapset saivat vieraila Artturin mökillä, koska äitinsä mukaan ”Arttu on siisti mies”. Mökkikin oli aina siisti ja järjestyksessä eikä paikkoja saanut sekoittaa. Hän muistaa Hämäläisen aina olleen hyvin pukeutunut ja hän erottui siinä suhteessa lastenkin mielestä kylän muista miehistä. Hänellä oli myös maitotinki kertonjan kotiin. Kylän lapset Toivasen mukaan suorastaan kunnioittivat häntä.

Artturi Hämäläinen edellytti kylätiellä kulkiessaan,

että koululaiset tervehtivät häntä. Ellei näin tapahtunut, niin Artturi kertoi siitä ystävälleen opettajalle, joka pani nämä epäkohteliaat sitä nurkkaan häpeämään. Hyvät tavat ovat tärkeitä mutta meniköhän aikuisilla asia yli kohtuuden, tuumi saman kylän syrjäkulman silloinen koulupoika.

Elämästä Kurikassa

Hämäläinen asettui sodan jälkeen lähes omatoimisesti asumaan Syväojankyläntien varressa Pitkämönluoman törmällä olevaan Hietikon vanhaan karja- tai luhtamaajaan. Nykyinen Pitkämön tekoallas ylettyy lähelle hänen silloisen mökkinsä nurkkaa. Mökki on sittemmin purettu. Siellä hän vietti hyvin vaatimatonta elämää. Kylällä häntä kutsuttiin Hämäläisen Artturiksi tai Hämäläisen äijäksi. Hän oli Kurkijoella jo sikäli tunnettu, että hänestä on kuva vuodelta 1938 Kurkijoki kuvina-tiedostossa netissä. Kuvasa hän on suksilla mökkinsä edustalla rivi muistomitaleita rintamuksessaan. Lisäksi Kurkijoen historia tietää hä-

nen aiemmin olleen suosittu tanssien haitarisoittaja.

Hämäläinen oli Kurikassakin tunnettu persoona. Hän liikkui aika ajoin asioillaan kirkonkylällä. Tällöin hänellä oli tapana pitkäankin istuskella silloisessa Kotipirtti-kahvilassa tupakkaa poltellen. Hänellä oli kesät talvet huopalapikkaat jalassaan ja kirkolla liikkuen reppu selässään.

Hänen asuinmökkinsä oli hyvin huonokuntoinen, seinät ohuet ja mökissä oli ainakin osittain maalattia. Tulisija oli alkeellinen sekin mutta sillä hän mökkiänsä lämmitti ja sen rautalevyllä ruokansa valmisti. Aina hän ei toki lämmintä ruokaa laittanut. Peräseinän laverilla hän nukkui yönsä. Hän kuitenkin kieltäytyi kunnan tai paikallisen palvelujärjestön tarjoamista remonteista. Myöhemmin hän samoin vastusti jyrkästi vanhainkotiin siirtymistä. Vanhainkodissa hän kuitenkin joutui olemaan viimeiset parisen vuotta elämästään.

Hänellä oli viereisen Pitkämönluomaan laskevan ojanteen tai notkelman penkassa pieni korsusauna,

Hämäläinen Kurikan mökkinsä edustalla. Mökki oli aina sisältä siisti ja tavarat tarkasti järjestyksessä. Isäntä tunnettiin huopatöppösisistään, jotka olivat jaloissa kesät talvet.

karjalaisittain maasauna. Sinne joskus kurkistinkin. Saunavieraana hänellä oli usein kylän koulun opettaja Honkola. Tämän nähtiin ajellevan saunareissulle halko tai pari pyörän takana. Myös valokuvaaja Kari Kapanen vieraili mökillä usein; olivathan he lähtöisin naapuripitäjistä. Kapanen ottamia valokuvia vuosilta 1961-62 onkin tallessa useita, joista yksi edustava kuva vuoden 1964 Kurikka-teoksessa. Hänestä oli myös maakuntalehdessä 1964 mainio juttu kuvan kera otsikolla ”Työkään yksin assuu”.

Kylän pojat kulkivat hänen pihansa läpi menessään ongelle Pitkämönluomalle, mistä Hämäläinen ei pitänyt. Hän oli tällöin kuulemma ollut ärtynyt vaikka yleensä oli leppoisa mies.

Artturi Hämäläinen edellytti kylätiellä kulkieksaan, että koululaiset tervehtivät häntä. Ellei näin tapahtunut, niin Artturi kertoi siitä ystävälleen opettajalle, joka pani nämä epäkohteliaat sitä nurkkaan häpeämään. Hyvät tavat ovat tärkeitä mutta meniköhän aikuisilla asia yli kohtuuden, tuumi saman kylän syrjäkulman silloinen koulupoika. Samoin kun kaksi tyttöä koulumatkalla näytti hänelle kieltään, niin Artturihan lähti lasten kotiin ja edellytti, että tytöt pyytävät menettelyään anteeksi; niin tapahtuikin. Näissäkin oloissa hän oli siis periaatteen mies.

Pientä ansiota hän sai korjaamalla polkupyöriä. Erkki Hietikko kertoi setänsä Yrjö Hietikon olleen Hämäläisen kavereita. Hän osti polkupyörän romuja vain järjestääkseen työtä Hämäläiselle, joka näitä sitten kunnostettuina myi kyläläisille. Matti Koski-Säntti muisteli usein käyneensä mökillä ja myös ostaneensa polkupyörän Hämäläiseltä. Erkki Hietikko kertoi Hämäläisellä olleen erityisen hyvän laskupään. Polkupyöräasioissa muistan samoin jonkin kerran hänen mökillään 1950-luvun alussa käyneeni.

Artturi Hämäläinen hau-

dattiin 2.2.1969 Kurikan hautausmaalle. Hänellä ei tiettävästi ollut ketään vähistä omaisistaan tilaisuudessa mukana. Samaan hautaan myöhemmin keväällä haudattiin toinenkin henkilö. Tällä on hautakivi, Hämäläisellä ei. Hauta on tämän toisen haudatun henkilön omaisten toimesta seurakunnan hoitama.

Lopuksi

Artturi Hämäläinen oli kovia kokenut mies, jota myös vähän erikoisena ja arvoituksellisenakin pidettiin. Hänellä ehti kuitenkin olla jo ennen sotia kunnias työhistoria. Lisäksi hän vaikuttaa olleen aikoinaan sosiaalisesti arvostettu mies kylällä. Kaikki muistelijat suhtautuivat häneen lämpimän hyväntahtoisesti ja arvostavasti. Vanhemmiten hänelle selvästikin oli hyvin tärkeää selvitä yksin vaatimattomissakin, suorastaan puutteellisissa oloissa. Loppuun saakka hän siis halusi säilyttää riippumattomuutensa muista ja siinä pitkälle onnistuikin. Nyt hän lepää lähes unohtettuna Kurikan hautausmaalla ilman omaa hautakiveä. Haudan paikka on kuitenkin tiedossa. Tämänkaltaisten persoonien aika taitaa olla ohi.

Juhani Keski-Säntti

Lahti
juhani.keski-santti@phnet.fi

Kuvat: Valokuvaaja Kari Kapanen (1932-1994), jos kuvien yhteydessä ei muuta mainintaa. Kuvaaja oli syntyisin Lahdenpohjan kauppala-asta ja piti valokuvausliikettä Kurikassa

Lähteitä mm:

Kurikan seurakunnan tiedostot
Sukututkimusseuran His-
kitiedostot
Kurkijoki-historiat
Veikko Revon sukutiedostot
Useitten henkilöitten muistitieto

Joulu- lahjat Kurkijokelaisesta Tule tutustumaan

toimitukseemme monipuolisiin tuotteisiimme. Toimitamme kaikkia artikkeleita myös postitse. Silloin lisäämme postimaksun myyntihinnan päälle. Hinnat sisältävät alv:n
Tilaukset tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14.00, puh. 02-7622551 tai 050-5213336 tai toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Myytävät tuotteet:

Kirjat:	€
Muistojemme Kurkijoki	30
Kurkijoen historia IV	21
Kurkijoki kuvat kertovat	5
Kurkijoki sodasta evakoon	5
Kärkitaistelija (Hartikka)	20
Kurjenmiekkä (Poskiparta)	5
Se on sata (Kurkijoen martat)	20
Loimaan Seudun Karjalaseura 60 v	20
Elisenvaarassa ja evakossa	15
Kurkijoki-Säätiö 60-vuotishistoriikki	8
Vanhat 10-vuotishistoriikit	2
Parhaat jutut	5
Vaiettu Elisenvaaran pommitus	25
Viirit:	
Kurkijoki-isännänviiri (4 m)	95
Kurkijoki-pöytästandaari (2 mallia)	35
Postikortit:	
Postikortit Pekka Kyytisen kuvista	1
Muut postikortit	0,50
Muut:	
Kurkien kutsu DVD	10
Lehden vuosikerta – CDR	20
Puinen Kurkijoen vaakuna (seinä- tai pöytämalli)	20
T-paita	15
Adressit	8
Kurkijokelainen irtonumero	2

160 Kurkijokelainen VUOTTA SITTEN....

Kurkijokelainen N:o 41 – 1950,
lauantaina joulukuun 16. päivänä.

Joulukiireet ovat alkaneet

Maatalousväki keskittää kaikki ostoksensa OMAAN OSUUSKAUPPAANSA. Myymälössämme on runsas varasto.

JOULULAHJOIKSI sopivia tavaroita koko perheelle.

Käykää vilpymättä valitsemassa lahjanne

Maapohjan myymälöistä

Kurkijokelaista historiaa tarjoushintaan

KURKIJOKI
KUVAT KERTOVAT

5 €

KURKIJOKI
SODASTA EVAKKOON

5 €

Nouda tai tilaa Kurkijokelaisen toimistosta

Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
Puh. (02) 762 2551, 050-521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Artturi soittaa haitaria 1960-luvun alkupuolella.

Eskon puumerkki

Ukko-Vaarin piirakkakurssi

Kirjoittajan lapsenlapset eivät pirpanaissa ollessaan oikein tienneet, pitäisikö isoisää sanoa kurkijokelaisittain Ukoksi vai ko mummensa hämäläistaustan mukaan Vaariksi. Joku tokaisi siihen, että sanokaa sitten Ukko-Vaariksi. Se tuli heti hyväksytyksi.

Ukko-Vaari on jo muutamia kertoja siirtänyt kotiseutunsa Kurkijoen ja perheensä perinnettä jälkipolville muun muassa pi-

tämällä piirakoiden leivontakurssit näille vilkkaille lastenlapsille.

Noin 30 vuotta sitten Ukko-Vaari opetteli muistinvaramaisesti täsmälleen sen tavan tehdä karjalanpiirakoita, jolla hänen äitinsä oli vuosikymmenten ajan antanut aina lauantaisin lapsilleen aidon perinteellisen nautinnon: kuumat perunapiirakat ja usein myös ohraryynipuurotäytteiset piirakat.

Saana-Karpalo (5 v.) ja Oona (7 v.)

Inka-Maija (6 v.),

Aapo (6 v.)

Lauantaisin piirakat nautittiin lounaaksi joko maidon, kotikaljan tai tuoreen kirsunpiimän kera. Paras yhdistelmä oli viimeksi mainittu. Saunan jälkeen seurasi aina piirakat ja pitkään uunissa hautunut karjalanpaisti. Niitä nautintoja ei voi unohtaa.

Tytöt Oona, Inka-Maija ja Saana-Karpalo oppivat hyvin piirakan kuoren tekovaiheet. Kaulitut kuoret olivat jo varsin pyöreitä. Rypytyksen jälkeen piirakat olivat omintakeisia "taiteellisia" luomuksia, mutta maistuivat hyviltä. Veijaripoika Aapo yritti ensin tehdä lantin kokoisia kaulittuja kuoria, mut-

ta kyllä häneltäkin saatiin paistettavaksi muutama laivaa muistuttava piirakka. Lapset leipoivat lähes koko taikinan piiraksi.

Ukko-Vaarin resepti oli 3 dl vettä, 4 dl sihtiruisjauhoja, 4 dl vehnä jauhoja ja 2 tl suolaa. Yleisin resepti lienee 70 % ruisjauhoja ja 30 % vehnä jauhoja, mutta Ukko-Vaari ja jälkipolvi pitivät enemmän edellisestä, peritystä suhteesta. Joku on sanonut, että juhlapiiirakoita tehdään tällä tasaseoksella. Makuasia – kuumien piirakoiden syönti on aina juhlaa.

Piirakan kuori on hyvin monikäyttöinen. Perunamuusin, ohraryynipuuron tai riisipuuron lisäksi meillä

käytettiin kuorien täytteenä muun muassa jauhoilla saostettua mustikka- tai puolukkasurvosta, jopa karviaismarjoja, muusin ja porkkana- tai lantturaasteen seosta, sekä omenaraastetta tai -sosetta. Ylijääneitä kuoria saatettiin paistaa sellaisenaan. Kannattaa kokeilla!

Tässä on haastetta myös kurkijokelaisille siirtää käden taitoja jälkipolville Jorma Ollilan brändityöryhmän ehdotuksen mukaisesti.

Joulunalusleipomus-
terveisin

Ukko-Vaari

Karjalanpiirakat Hufvudstadsbledetissa

HBL:ssa Mat&vin sivut on vallannut toimittaja Susanna Ilmonin laaja artikkeli karjalanpiirakoiden tekemisestä. Juttu opastaa kädestä pitäen jokaista tämän perinteisen karjalaisen herkun tekemisen saloihin. Mukana on myös tarkka resepti.

Artikkelissa Koitin kylässä Päijät-Hämeessä asuva viipurilaistaustainen Maija Pentikäinen-Laine kursittaa piirakoiden tekoon miesväkeä aina 7-vuotiaasta Emilista 75-vuotiaaseen Paavoon. Rypyttämisen vaikeus keskusteluttaa

vanhempia miehiä, mutta 9-vuotiaan Henrikin mielestä se ei ole edes vaikeaa, onhan hän valmistanut ai-

emmin tortillojakin.

Cata Portinin ottamat kuvat korostavat piirakoiden herkullisuutta.

Voisiko nyt jo sanoa, että karjalan piirakat ovat valloittaneet koko Suomen.

Karjalaisesta keittiöstä ja tapuntaisista

Taisinpa sohaista tapuntainen-jutullani aihepiiriin, jossa ei heti tule peräseinä vastaan.

Karjalainen keittiö on ymmärtääkseni kuuluisa taidoistaan ja moni-ilmeisyydestään. Kiitän kauniisti Mirja Komosen antamasta palautteesta, joka koski kurkijokelaisiksi mainittujen tapuntaisten (tapunnaisten) eli tupsujen tekoa. Hauska oli huomata sekin, että kysymys oli kiirinyt Jaakkimaan asti! (Terveiset muuten Jaakkimasta! Kävimme elokuun lopulla ihastelemassa sitä, mitä Jaakkiman kirkosta vielä oli jäljellä.) Kurkijokelainen -lehti ei näytä tuntevan rajoja.

Varmasti noista tapunnaista on olemassa niin monta muunnosta kuin on ollut tekijöitäkin. Piirakoista samoin. Oman äitini muistan joskus leiponeen porkkanapiirakoita: keite-

tyistä porkkanoista tehtyä survosta piirakankuoreen..

Mustikkakukon teen opimme talouskoulussa. Sen ohje varmaan löytyy monista keittokirjoista.

Mirja Komosen kirjoitus levisi koulussamme mm. talousopettajan ja ryhmämme jäsenten tietoon. Mielenkiintoista olisi saada uusia

vihteitä ja tietoa erilaisista tavoista tehdä tupsuja. Tälläkin saralla Kurkijokelainen on erinomainen viestien viejä ja perinteen tallentaja. Jatketaan.

Eipäs kuitenkaan anneta stressin sotkea joulun hyvää sanomaa. Pian joulun jälkeen alkaa uusi vuosi. Sillä on varmaan paljon hyviä tuliaisia mukanaan. Sitä toivoo

Lyyli Nevanperä

Anagrammien vastaukset

1. Riitta Maria Uosukainen
2. Pauli Matti Juhani Leskinen
3. Reino Vihtori Helismaa
4. Urho Kaleva Kekkonen
5. Erkki Ilmari Liikanen
6. Timo Johannes Koivusalo
7. Anita Riitta Helena Hirvonen
8. Kari Tapani Jalkanen
9. Matti Ensio Nykänen
10. Tarja Kaarina Halonen
11. Kaari Marjatta Utrio
12. Mauno Henrik Koivisto
13. Jari Kalevi Tervo

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA
LOIMAAN MUSIIKKI
Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoinna: ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

Asianajajia

ASIANAJAJIA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajajatoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeus-turva-asioita.

Asianajajatoimisto HEIKKI RANTANEN
Varatuomari
Julkinen kaupavahvistaja
Kauppakatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajajatoimisto JARI HEIKMAN OY
AA, VT Jari Heikman
VT Tanja Kalliola
VT Kaarina Nylamo
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa
Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

Kurkijokelainen
Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija.
Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
Vuosikerta vain **39** eur. Tilattuna alle 1,70 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjekuoressa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Jouluna on ilo antaa kirjalahja!
Arto Pietilä:
Summan teräsmyrsky, Talvisota 1939-1940
Veikko Hulkko & Raija Kouri:
Mennyttä aikaa, Loimaa kuvin ja sanoin
Asta Kaskinen:
Kyl kiirut piisaa, Hauska murrerunokirja
Kustannus HD Loimaa Ravikuja 1, 050 3639195
Katso lisää: **www.kustannushd.fi**